Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asia: **O 9/2025 vp Tulorekisterin hyödyntäminen työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialalla**

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunnon käsiteltävänä olevaan asiakokonaisuuteen liittyen.

Yleiset huomiot

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille vuoden 2025 alussa. Kuntien muodostamat työllisyysalueet ovat aloittaneet toimintansa uuden kannustavan rahoitusmallin puitteissa. Tavoitteisiin päästäkseen työvoimaviranomaiset tarvitsevat aiempaa laajempaa tietopohjaa palvelujen järjestämiseen, toiminnan kehittämiseen ja vaikutusten arviointiin.

Työvoimaviranomaisen tuloksellisuuden arviointi ja seuranta on määritetty KEHA-keskuksen vastuulle. KEHA-keskukselle on avautunut 1.1.2025 alkaen mahdollisuus käyttää tulorekisterin rivitasoista tietoa tämän arviointi- ja seurantatehtävän toteuttamisessa. Kunnat pääsevät tarkastelemaan KEHA-keskuksen tulorekisteriaineiston pohjalta tuottamia raportteja ja arviointeja, mutta eivät omaa oikeutta tarkastella rivitasoista tulorekisteritietoa itse.

Tampereen kaupunki toteaa, että KEHA-keskukselle annettu toimivaltuus tulorekisteritiedon hyödyntämiseen on oikean suuntainen arviointitehtävän toteuttamisessa, mutta ei vastaa riittävällä tavalla kuntien kasvaneisiin tietotarpeisiin lakisääteisen tehtävän suorittamiseksi. Tulorekisterin rivitasoinen tieto tulisi saada myös työvoimaviranomaisten käyttöön. Kuntien tiedonsaantioikeus tulorekisteritietoon on välttämätön, jotta palveluja voidaan kehittää ja järjestää tuloksellisesti.

Tiedolla johtamisen paikalliset tavoitteet

Työvoimaviranomaisen lakisääteinen tehtävä työvoimapalvelujen järjestämisestä eroaa KEHA-keskuksen lakisääteisestä tehtävästä. Tämän takia myös tietotarpeet ovat erilaisia mainituilla toimijoilla.

Tampereen kaupungin näkemys on, että toteutamme lakisääteistä tehtäväämme oman strategiamme kautta. Strategiassamme painotetaan asiakaslähtöisten, kustannustehokkaiden ja vaikuttavien palvelujen tuottamista ja kehittämistä. Nämä tavoitteet määrittävät myös tiedon tarpeet, jotka auttavat tavoitteiden saavuttamisessa.

Tulorekisterin rivitasoisen tiedon merkitys korostuu varsinkin tavoitellessa palvelujen kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Tulorekisteritietoa voidaan soveltaa myös henkilöasiakkaiden palvelutarpeen arvioinnissa.

Kannustavan rahoitusmallin ohjausvaikutus

Kunnat osallistuvat 1.1.2025 alkaen työttömyysturvan perusosan suuruiseen rahoitukseen koskien kaikkia työttömyysetuuksia (ansioturva, peruspäiväraha ja työmarkkinatuki) jo 100 työttömyyspäivän jälkeen. Asiakkaiden ohjaus työllistymistä edistäviin palveluihin ei poista kuntien maksuja, vaan asiakkaat on saatava kokoaikatyöhön. Uudella rahoitusmallilla on entistä kannustavampi ohjausvaikutus työvoimaviranomaisen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Käytännössä rahoitusmalli ohjaa kuntia toimimaan entistä vaikuttavammin ja laaja-alaisemmin työllisyyden edistämisessä. Tämä johtaa siihen, että myös tietotarpeet laajenevat.

Tulorekisterin rivitasoinen tieto mahdollistaisi pidemmän aikavälin työmarkkinaseurannan, sekä työelämäpolkujen että palvelujen vaikutusten osalta. Vahvempi tietopohja tehostaisi työvoimapolitiikan suunnittelua ja resurssien kohdentamista uuden rahoitusmallin puitteissa. Tampereen kaupunki toteaa, että

työvoimaviranomaisen tiedolla johtamisen mahdollisuuksien pitäisi olla uuden kannustavan rahoitusmallin vaatimalla tasolla.

Tehokkaampi julkisten varojen käyttö

Sekä kuntien rahoitusmalli että Tampereen kaupungin strategiset tavoitteet ohjaavat työvoimapalveluita etsimään mahdollisimman vaikuttavia ja kustannustehokkaita toimintatapoja. Taustalla on tavoite käyttää julkisia varoja mahdollisimman tehokkaalla tavalla.

Työvoimaviranomaisen näkökulmasta tämä tarkoittaa käytännön toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään toiminnan ja palvelujen tuloksellisuutta. Tampereen kaupunki on tunnistanut ostopalvelujen vaikuttavuusperusteisten palkkiomallien olevan keskeinen toimenpide vaikuttavuuden edistämisessä. Toteutuneista työllistymistuloksista maksaminen on myös potentiaalisesti merkittävästi tehokkaampaa julkisten varojen käyttöä suoriteperusteisiin palkkiomalleihin verrattuna.

Vaikuttavuusperusteisten palkkiomallien kehittämisen haaste on palvelun työllistymistulosten riittävän tarkka todentaminen. Työvoimaviranomaisen käytössä olevat tietolähteet eivät mahdollista pidemmän aikavälin seurantaa. Käytössä olevissa tietolähteissä on myös epätarkkuuksia.

Rivitasoinen tulorekisteritieto parantaisi merkittävästi palvelujen tulosten todentamista. Lisäksi laadukkaan tietolähteen käyttö tulosten todentamisessa lisäisi luottamusta julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välillä, mikä on välttämätöntä vaikuttavuustavoitteissa onnistumiselle.

Lisätietoa:

Niklas Salminen
erityisasiantuntija
Tampereen kaupunki
Työllisyys- ja kasvupalvelut
p. 040 515 8155
niklas.salminen@tampere.fi